

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **Z. H.**, proti žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, se sídlem Orlická 2020/4, Praha 3, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 4. 2019, č. j. 62 Ad 3/2019 - 48,

t a k t o :

- I.** Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce **se z a m í t á .**
- II.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- III.** Žalobkyni **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou ze dne 28. 3. 2019, podanou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) dne 29. 3. 2019, se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí rozhodčího orgánu žalované ze dne 10. 1. 2019, č. RO/3614+3615/18/Mi, sp. zn. S-SP-VZP-18-01646481-B865. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeny platební výměry vydané Regionální pobočkou žalované v Brně, pobočkou pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina ze dne 11. 10. 2018, č. 4840006031 a č. 2840041898, kterými byla žalobkyni uložena povinnost zaplatit dlužné pojistné na všeobecné zdravotní pojištění ve výši 90 505 Kč a penále ve výši 145 033 Kč.

[2] Krajský soud usnesením ze dne 10. 4. 2019, č. j. 62 Ad 3/2019 - 48, postoupil věc Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému. V odůvodnění tohoto usnesení krajský soud odkázal na závěr vyslovený v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 - 58, podle kterého pro posouzení,

jaká entita je a není správním orgánem ve smyslu § 7 odst. 2 věty první a věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), za účelem určení místní příslušnosti správního soudu při přezkumu rozhodnutí nebo jiného zásahu, jehož původcem je instituce s celostátní působností vnitřně členěná na určité dílčí části či složky, je klíčovým znakem „*zákonné vymezení, komu jsou určité kompetence takříkajíc „přiděleny“, tedy kdo je má vykonávat, aniž by jimi mohl dále disponovat, zejména je svěřit v rámci určité institucionální struktury menším organizačním jednotkám, osobám, složkám apod. anebo je naopak převést na vyšší úroveň této struktury*“. Na podkladě uvedeného závěru a také závěrů vyslovených v rozsudcích NSS ze dne 16. 7. 2008, č. j. 3 Ans 8/2008 - 84, a ze dne 16. 5. 2018, č. j. 1 As 55/2018 - 31, pak krajský soud konstatoval, že Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (žalovaná) je v kompetenčním smyslu jediným správním orgánem a její pobočky nejsou pro určení místní příslušnosti podle § 7 odst. 2 s. ř. s. relevantní. V daném případě je tedy místně příslušným soudem k projednání a rozhodnutí o žalobě krajský soud, v jehož obvodu má žalovaná sídlo. To se nachází na adrese Orlická 2020/4, Praha 3, a místně příslušným soudem je proto Městský soud v Praze.

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti uvedenému usnesení krajského soudu kasační stížnost, v níž uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Poukazuje zejména na to, že k řízení je místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který vydal rozhodnutí v prvním stupni, přičemž v prvním stupni rozhodovala Regionální pobočka žalované v Brně, pobočka pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina. Podle stěžovatelky je tudíž místně příslušným k rozhodnutí o její žalobě Krajský soud v Brně. Upozornila také, že krajský soud již jednou rozhodl obdobně, a to usnesením ze dne 26. 3. 2013, č. j. 36 Ad 13/2012 - 65, proti němuž stěžovatelka podala kasační stížnost, na základě které Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil (viz rozsudek NSS ze dne 12. 6. 2013, č. j. 4 Ads 37/2013 - 40). Podle stěžovatelky také nemůže obstát odkaz krajského soudu na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 - 58, neboť vůbec neřeší místní příslušnost soudu ve věcech žalob proti rozhodnutím Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky. Závěrem stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozhodl, že k řízení ve věci je příslušný Krajský soud v Brně, aby napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Podáním ze dne 1. 5. 2019, doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 2. 5. 2019 stěžovatelka také požádala o ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[6] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a oprávněnou osobou (§ 102 s. ř. s.).

[7] Pokud jde o podmínku povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti podle § 105 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu (usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS, či rozsudky tohoto soudu ze dne 3. 12. 2015, č. j. 9 As 266/2015 - 61, a ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 As 200/2016 - 18), z níž vyplývá, že podáním kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, jímž se řízení nekončí, nevzniká stěžovateli poplatková povinnost za kasační stížnost a stěžovatel

pokračování

bez příslušného právního vzdělání nemusí být v řízení o takové kasační stížnosti zastoupen advokátem.

[8] Přesto musel Nejvyšší správní soud nejprve posoudit návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, neboť i když není zastoupení stěžovatelky advokátem v tomto řízení obligatorní, je jistě možné. I kdyby však stěžovatelka splňovala podmínky pro osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., Nejvyšší správní soud shledal, že není splněna další nezbytná podmínka pro ustanovení zástupce dle § 35 odst. 9 s. ř. s., neboť zastoupení stěžovatelky v řízení o předmětné kasační stížnosti není nezbytně třeba pro ochranu jejích práv. Posuzovaná otázka je totiž jednoduché povahy (již v minulosti byla tímto soudem vyřešena), kasační stížnost je projednatelná a Nejvyšší správní soud o ní může bez dalšího, na základě podkladů obsažených v poskytnutém spisovém materiálu, rozhodnout. Soud proto návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl.

[9] Nejvyšší správní soud tak přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené usnesení krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Obdobným případem s totožnou spornou právní otázkou jako v nyní projednávané věci se Nejvyšší správní soud již zabýval, a to v rozsudku ze dne 16. 5. 2018, vydaným pod č. j. 1 As 55/2018 – 31. V něm odkázal, stejně jako krajský soud v nyní napadeném usnesení, na usnesení ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 - 58, v němž rozšířený senát zdejšího soudu dospěl k obecnému závěru (jak uvedl krajský soud), že klíčovým znakem pro určení místní příslušnosti správních soudů je zákonné vymezení entity, která má určité kompetence vykonávat, aniž by jimi mohla dále disponovat. Na podkladě tohoto závěru Nejvyšší správní soud v odkazovaném rozsudku shrnul, že „*právní úprava svěřuje kompetence rozhodovat o veřejných subjektivních právech pojištěnců zdravotním pojišťovnám jakožto celkům, nikoliv jejich organizačním složkám. § 12 zákona o VZP (pozn. - zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky) pak stanoví, že organizační strukturu VZP tvoří Ústředí, regionální pobočky a klientská pracoviště. Kompetence mezi těmito jednotlivými složkami však dále neupravuje a nadto výslovně předpokládá, že další organizaci těchto složek provede organizační řád pojišťovny. Úkoly regionálních poboček a klientských pracovišť tak mohou být určeny i změněny organizačním řádem bez nutnosti změny zákona. Je proto zřejmé, že Všeobecná zdravotní pojišťovna je v kompetenčním smyslu jediným správním orgánem a její pobočky nejsou pro určení místní příslušnosti dle § 7 odst. 2 s. ř. s. relevantní.*“ Vyslovil pak závěr, „*že v řízení o žalobách vedených před správními soudy vystupuje jako žalovaný správní orgán Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR. Místně příslušným soudem pro podání žaloby proto bude krajský soud, v jehož obvodu má Všeobecná zdravotní pojišťovna sídlo. Sídlo VZP se nachází na adrese Orlická 2020/4, Praha 3, místně příslušným soudem je proto Městský soud v Praze*“ (pozn. - podtržení doplněno).

[11] V odkazované věci se sice jednalo o žádost o úhradu zdravotních služeb podle § 16 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, zatímco v nyní projednávaném případě se jedná o vyměření dlužného pojistného podle § 15 a § 18 zákona

č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, nicméně závěry tam vyslovené jsou obecně platné pro řízení o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů a jsou tak bez dalšího aplikovatelné i na nyní projednávanou věc.

[12] Pro úplnost je vhodné dodat, že stejně jako § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění, také § 15 a § 18 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, podle kterých byla stěžovatelce uložena povinnost uhradit dlužné pojistné a penále, hovoří o „*příslušné zdravotní pojišťovně*“, nikoliv o jejích konkrétních organizačních složkách.

[13] Nejvyšší správní soud tak neshledal žádný důvod k tomu, aby se od svého dříve vysloveného závěru odchýlil, a plně se s ním proto ztotožňuje.

[14] Stěžovatelka také zdůraznila své legitimní očekávání v souvislosti s usnesením ze dne 26. 3. 2013, č. j. 36 Ad 13/2012 – 65, jímž krajský soud obdobnou věc v minulosti postoupil k projednání Městskému soudu v Praze, a které bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2013, č. j. 4 Ads 37/2013 – 40. Jak však správně uvedl krajský soud, v době, kdy bylo v obdobné věci správními soudy rozhodováno, ještě nebyla judikatura Nejvyššího správního soudu ohledně místní příslušnosti ve věcech žalob proti rozhodnutím žalované ustálena (jednalo se o právní otázku, která byla tehdejší judikaturou řešena rozdílně). Nyní je již tato otázka vyřešena usnesením rozšířeného senátu uvedeným pod bodem [10] odůvodnění, a proto krajskému soudu nezbylo, než žalobu postoupit místně příslušnému Městskému soudu v Praze.

[15] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že místně příslušným k projednání žaloby v této věci podle § 7 odst. 2 s. ř. s. je Městský soud v Praze. Napadené usnesení Krajského soudu v Brně je proto zákonné. Kasační stížnost tedy podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[16] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 14. června 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu